

DEPART
LOCAL

AN-ĐẮC-NGHĨA

TRƯỜNG-LÝ

Giáo bản nhật trình

Tháng năm.....5400

Sáu tháng.....8 00

Những bài gửi đến không
đăng lên báo được thời
không lệ trả lại, xin các
ngài lưu ý.

AN-HÀ-BAO

MỖI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM
ÉDITION EN QUOC-NGU DE L'APPEL

Organe d'Informations Agricoles, Commerciales et Industrielles

NHÀ BÁO Ở TẠI ĐƯỜNG— Boulevard Delanoue —Cantho

TRƯƠNG-QUANG-TIẾN
CHỦ BỐT

Về việc mua bán hay là
mua nhật-trình xin đề thư
cho M. TRẦN-ĐẮC-NGHĨA

Lúc mua báo xin các
ngài chiếu cố, gửi số tiền
lớn, bốn-quán lấy làm
thảm cảm.

TRÔNG NGƯỜI LẠI NHÂM TA

Theo lời Hội-Đồng trị-sự đã ban định
thời Chủ-bút của chúng tôi là cô
Jehanne Biétry được cử đi thay mặt
đoàn (Pan-Pacifique) ở tại Honolulu
từ ngày 25 đến 31 Octobre.

Chúng tôi sẽ kỹ thuật cho các độc-
giả được biết về những vấn đề thương-
mại ở trong kỳ diễn ấy. Sau khi dự
tại Honolulu rồi, cô Jehanne Biétry
lại đi Mỹ-quốc (Amérique) để cổ-động
cho các nhà du-lịch và các nhà Thương-
mại chú ý đến xứ Đông-Pháp.

Cô đã có định diễn-thuyết và viết
hai bằng tiếng Hồng-Mao khi đến
Portland, San Francisco, Los Angeles,
Chicago, D.C. Akron, tại bang Cao-
su ở Mỹ, tại Philadelphia và tại New-
York.

Sẽ có một tập bằng tiếng Hồng-Mao
đưa báo chúng tôi in ra, sưu-lục các bài
diễn-thuyết của cô.

Đó là mấy lời nói đầu ở trong tờ báo:
"Tài-chánh và kinh-tế Đông-Pháp"
(Le Bulletin Financier et Économique de
l'Indochine) xuất bản ngày 5 Septem-
bre 1922.

Gần đây lại thường tiếp được tin các
nước, như nước Anh đã có nghị-viên
dân-bà, nước Mỹ đã có hội du-lịch dân-
bà, còn ngoài ra như dạy học, làm thư-
kỳ, đốc-học, giúp việc điện-thoại v.v.,
v.v. thời toàn là cái trách-
nhiệm thường ngày của phe nữ-giới.

Một bài nói về "Sự tiến-bộ của nữ-
học nước Pháp" ở trong báo Trung-Bắc
có đoạn rằng: "Trong vụ thi cuối năm
học năm nay, số nữ học-sinh dự thi Tú-
tài ở Paris kể có mấy trăm người. Các
bài viết chấm xong, số sĩ-tử được vào
vấn-đáp có hai mươi người thì có
hai người nam học-sinh, còn mười tám
người là nữ học-sinh. Thi vấn đáp xong
sáu cô nữ học-sinh trúng tuyển; mà hai
cậu nam học-sinh lại rớt."

Trông người lại ngắm đến ta, thật
là một dây một mối. Nhưng thôi, ta
cũng chẳng khá thấy vậy mà với trách
phe nữ-giới nước nhà, vì trông một
xã-hội còn phải có giai-lấp thượng,
trung, hạ lưu thay, huống nữa là toàn
thế-giới há lại không có nước văn-
minh, bán khai với giã-man sao? Muốn
hàn cho đích-xất thời nên nói rằng: xã
ta về nữ-học giới cũng đã thấy tiến-
bộ nhiều; mấy năm sau này số nữ-
tôi, cấp sách đi trường cũng khá đông,
bây giờ ở trong các học-đường đã thấy

được nhiều cô-giáo có đủ tài-năng tư
cách dạy-dỗ trẻ em, trong các hiệu
buôn nhỏ-nhỏ đã thấy được làm cô
mua bán tính toán rành-rẽ mà ở trong
giúp chống dạy con được hoàn-toàn,
ấy cũng đáng mừng cho xã-hội ta ngày
nay mà thật nên trau-niệm ăn-dữ nhà
nước Đại-Pháp đó.

Người các nước đã thấu đáo cái nghĩa
tự-do, bình quyền, thế mà còn lắm khi
tránh chưa khỏi những điều vô liêm-si
thay, phương chi nữ-giới ta, chưa có
được mấy người biết suy-nghĩ cho
xất-dàng thời báo sao mà không đến nói
sai-lầm. Đó, như cô Jehanne Biétry
mới chính là một tay liều yếu mà có
thể nói rằng: "Tôi há không có quyền
tự-do (phải hiểu nghĩa tự-do) ăn nói ở

quyền bình-dẳng với các nhà ngôn-
luận trứ-danh sao? Ấy tự-do là thế,
mà bình-dẳng là thế.

Nói tóm lại về nữ-giới của ta tuy có
kém hơn nữ-giới của người, nhưng
ta không lấy làm phiền tâm trách, vì
biết đầu đi chậm mà có đi thời thế nào
cũng tới nơi, tới chốn; chỉ nên phiền
có một điều là chưa gì đi với hôn-thôn,
muốn được bình-dẳng tự-do mà chẳng
biết nhảm em xem chi.

Không riêng gì một phe phụ-nữ, mà
đến cả phe nam-nữ ta phần nhiều
cũng hiểu lầm nghĩ-quyển như vậy, nhưng
đây là một bài nói riêng về phe phụ-
nữ thời không thể nói luôn đến cả nam
nhân, chứ không phải có ý thiên-lợi;
gi đầu, tưởng các nhà xem văn cũng
xét biết.

F.

Văn uyển

Khổng-Minh thi

Vạn ruộng vì đâu khiến đến diêu
Đa lần vị nghĩa phải xa lâu.

Non-song đã định ai bày-biểu,
Tạo hoá xây vắn cuộc trở-trêu.

Cao thấp đặt bày nơi bóng-bèo,
Nên hư chỉ tại chỗ thêu-lưu (trời)

Ái ôi có nhớ hổ-lồ-cốc,
Đã định cho rồi khó tiếng kêu.

Nhật-Phi thi

Mấy lúc gian-nan nghĩ lại càng,
Căm thương "Vô-Mục" chịu hăm oan.

Ơ-hờ mao phải tay giao-nhận,
Sắc-sắc chỉ dè phận dờ-dang.

Nông-nà canh gà thân chấy-ngu,
Bối bối tưởng phượng thể khôn loan.

Áo cơm chẳng nghĩ chi là-thị,
Trăm họ thương vì mấy tiếng than.

Nhật-ĐEVEN D. H.

Tuyên-cử Hội-Đồng Quản-Hạt về phần người bản-quốc

Ngày 1er Septembre 1922 quan Tổng-
Đốc Nam-kỳ có ký một khoản nghị-định
về việc tuyên-cử Hội-Đồng Quản-Hạt
người bản-quốc. Trong tờ tuyên-hổ số
này ký tuyên-cử này phải trước
ngày 4 Novembre tới đây.

Nghị-định ấy như vậy:

Điều thứ nhất— Những vị nào muốn
xin ứng cử Hội-Đồng Quản-Hạt thời
phải có một tờ chứng rằng mình am-
hiếu tiếng Langsa. Tờ chứng ấy mỗi
quận phải có một hội nhóm như sau
ấy, để chứng cho mình.

Quan Chủ-quận hay là một vị đại-
biểu của ngài làm Hội-trưởng.

Một ông Giáo-sư chữ Langsa hay là
một viên quan Langsa.

Một viên quan Annam phải có bằng
cấp-trung-dẳng tốt-nghiệp làm hội-viên.
Hai vị này thì do quan Chủ-quận cử.

Điều thứ hai— Những vị nào muốn
ứng cử Hội-Đồng Quản-Hạt phải có
bằng minh am-hiếu tiếng Langsa, phải
dành cho ông Hội-trưởng ít nữa 15
ngày trước kỳ tuyên-cử hầu ngài lập
tức hội cùng các vị đã kể trên đây để
xem coi mình có đủ tư-cách mà theo và
hiếu các vấn đề cái miệng về việc chính-
trị, tài-chánh hay là kinh-tế không.

Điều thứ ba— Xong rồi hội sẽ làm tờ
phút. Hội sẽ biên giấy chứng cho vị
mà hội đã nhận là am-biêu tiếng Lang-
sa đó.

Điều thứ tư— Những vị có một cái
cấp-bằng như sau đây thì được phép
khởi thi như điều đã buộc ở trên.

1°— Certificat d'études primaires
franco-indigènes

2°— Diplôme de fin d'études com-
plémentaires

3°— Brevet d'enseignement secon-
daire local

4°— Certificat d'études primaires
élémentaires

5°— Brevet d'enseignement primaires
supérieur

6°— Brevet élémentaire

7°— Brevet supérieur

8°— Diplôme d'enseignement supérieur
local

9°— Brevet de capacité correspon-
dant au baccalauréat de l'enseignement
secondaire métropolitain

10°— Titre universitaire de la Mé-
tropole.

Điều thứ năm— Quan Chủ-quận khi
xem xét rằng người ứng cử ấy có bằng-
cấp rồi thời mới giao tờ chứng ở điều
thứ nhất ấy cho.

Điều thứ sáu— Các ông hội-trưởng của
hội công-dồng thành-phố Saigon và Cho-
lon-Acquan Tham-Bien Chô-Hoa và Chô-
quận, và quan Quản-trị khám-đường ở
Côn-Nôn hãy thi hành lời này.

Saigon, le 1er Septembre 1922

Ký tên: COGNACQ

VÌ SAO NGƯỜI ANNAM

Chịu kém sút người ngoài trong các nghề-nghệp?

Ài cũng nói: người mình không có
đoàn-thể, không ham cạnh-tranh trong
các nghề-nghệp, để cho thua sút người
các nước, toàn cả quốc-dân chỉ đua
nhau về việc xài-phí ăn-chơi, không
biết tiết-kiệm. Lễ ấy cũng có thật, không
phải là lời nói phao-vu. Nhưng ngại
cũng phải nghĩ, nói cũng phải xét, không
phải người mình ngu-khờ đại-dội gì
mà đến nỗi không biết cạnh-tranh, không
biết đoàn-thể. Trước hết ta thường
khen người Tàu người Nhật, vì họ có
cái chí sảo cơ lập nghiệp, vậy ta cũng
nên nghĩ thử nào.

Người Tàu thời từ trước đến giờ
vẫn là một dân tộc biết trong đoàn-thể
cho nên về thương-mại thời họ chiếm
ở xứ ta một cái địa-vị khá cao,
đến như người Nhật, mới trong khoảng
vài mươi năm trở lại đây thời họ tiến-
bộ ở trên trường công-nghệ lắm, họ lại
chuyên về việc binh, nào đóng tàu, nào
lao thêm khi-giải, ngày nay nước họ
đã thành một nước có danh-tiếng trong
hoàn-cấu, cái căn-nguyên là tại làm sao?
Đó cũng là một là tác-nhiên, vì gần đây
dân số họ tăng lên thập bội, không đủ
đất mà ở, phải đi-cư đi xứ khác rất nhiều
mà cái số sanh ngày cứ tăng lên mãi.
Đường ấy nếu họ không gia-tam siêng-
sáng thời lấy đâu mà ăn, đời đâu gói
hay bỏ, họ phải sanh nghề này, tính
nghề kia, bày những công-nghệ mới
thêm, chèo-hương công-nghệ cũ, trăm
phương ngàn kế, thời tự nhiên dân họ
một ngày một hay thêm, mà cái chí lập
nghiệp của họ cũng nhờ đó mà bán-hải
lên, chớ nào có phải họ tiên-thành gì
mà gây cho nước nhà họ mau rực-rở
giàu-lành như vậy!

Người Tàu dân họ cũng đông, ngời
bốn trăm triệu, họ cũng phải tìm nơi
lập nghiệp, để thâu cái lợi ngoài về
nước họ, lại hơn đó mà đất của họ bớt
chật hẹp đi một chút, cho dễ thế sanh
nhai.

Là tác-nhiên, họ vược mấy cái của
hiên mới qua đến đây, thời họ phải yêu
nhau, tin nhau, mà vì yêu tin nên mới
gây được cái lòng đoàn-thể, nhiều người
Tàu vừa sang đến xứ ta thời trong lưng
đã vắn hơi đồng, thế mà cũng có người
uôi, lúc đầu vào ở làm công, sau lập
tiệm nhà, rồi lần lần khoan-trương ra,
không mấy lúc mà thấy họ nghiêm-nhiên
thành một tay phủ hộ.

Ta vừa thấy vậy, đã vội tự trách ta
rằng: đối người Tàu họ biết thương
yêu nhau, kể có giúp người không, dù-
đau nhau trong cuộc sanh-nhai, chớ
không phải như người mình ai chết-mặc
ai, bôn vạy mà lợi quyền bị người ta
chiếm-duyệt hết. Các nhà vì có nhiệt-
huyết mà nói vậy cũng phải cho, chớ điều

Giàu thì nhừ, nghèo cũng phải chịu vậy
chớ; người mình ít bước ra khỏi quê
cha đất tổ, thời háo kè giàu giúp
người nghèo là giúp làm sao? Huống
chị đất rộng người thưa, trỉ ra những
chỗ thì thành thời mới ở chèo-chèo
nhau chớ những chỗ thôn-quê hay xa
thành-thị một đôi thời đất bỏ hoang lại
thiếu gì, mỗi ngày làm mướn làm thuê
thương, cũng có năm ba cát độ hồ
khẩu, chỉ lo thiếu chơn-công chớ không
lo thừa chơn-công, thời người mình
sanh ra biếng nhác lơ-lửng cũng là vì
đó, vì không lo đói, không lo thiếu thời
cái thân cũng không cần phải lao động
chi cho lắm.

Này, xem như trên một khud đất Đông-
pháp mà người Bắc-kỳ đã có thấy về
tiến-bộ trong công-nghệ thương-mại
nhiều hơn người trong Nam-kỳ thời dù
biết. Nếu với trách rằng người trong Nam
dở hơn người ngoài Bắc thời chắc có
chỗ lắm. Thứ báo người Bắc làm thế
nào cho bằng rầm có được nhiều lúa
hơn trong Nam, coi được không? Chắc
là không, mà vì ít ruộng đó cho nên
người ta phải đổ về công-nghệ
thương-mại mà thành ra người ta tiến-
bộ hơn mình trong hai nghề đó chớ gì!

Tôi vì muốn lấy lẽ chánh mà bàn, chớ
không phải muốn đánh đổ cái lòng đoàn
thể của người mình, hay giục người
mình càng ăn-chơi hiếng-nhất hơn nữa,
và lại buổi trước đầu ta không biết cái
nghĩa hiệp-quần đoàn-thể là gì thời
càng vô hại, ai lo đấy nói vậy thời
chỉ như ở về thời-kỳ này bốn biển giao
thông, người ngoại-quốc họ tràn sang
qua xứ ta ngày một đông, lẽ tác-nhiên
nghề kia nghiệp họ học cứ lẫn-chèn với
ta mãi, ta thời họ bán đai-dơ còn họ
thời có ý chí tâm, đường ấy há ta
chẳng đáng lo cho tương-lai ta sao?

Thôi, cho bay xứ ta ta ở, nhưng ta cần
phải biết thương anh em một giống
một nòi, đừng có lạnh-lại nhau, như
bây trửu, chia đảng rẽ lối mà chỉ làm
miếng mới cho con chó sói đó thôi.

Z

TRƯỜNG VO-VĂN

(Cantho)

Dạy dạng thi

Bằng cấp Sơ-học

Nhập trường:

15 Août 1922

Sé bài trường:

1er Février 1923

Gia truyền tập

Giữ ống khói

Ông khói dòn thường hay bề, vì dòn lắm. Muốn giữ cho được lâu dài thời lúc mua về, bỏ một nắm muối vào nước luộc ống khói, rồi nấu chừng năm ba phút, đóng bít, nhét xuống. Cho nước thiệt nguội, lấy ống khói ra, rửa lại cho thiệt sạch, tức nhiên chẵn lắm.

Làm mực cam

Cam rửa cho thiệt sạch, bỏ vào nước lạnh cho được 24 giờ. Vớt ra, bỏ vào chảo nấu cho thiệt mềm, lại vớt ra, tách từ muối nấu nước đường đỏ vào để chừng một giờ cho muối cam thật trong, cạy bột bỏ đi, rồi sắp vào ve, lại đổ nước đường nấu vào. Cứ một cân cam thời một cân đường.

"Phải vậy thôi sao?"

Tam báo L.T.T.V. ngày 28-8-22 số 1222 ông Ng. trưởng Xuân-Gi. ông kích bát tinh đời, ngân-o. an; nên để lời than cho: cái khốc đời này, nghe qua bất vãng minh, kinh-không, nghĩ lại buồn tênh. Vậy tôi xin vô lễ nói điều mấy lời họa ra ông Trưởng-Xuân có chỉ dẫn chút ít thêm chăng, mong thay!

Thưa thưa kia ông Trưởng-thủ-Chí có lời than:

Miệng rắng hàng-năm,
Đít ong vô-vô.
Hài nọc độc của vữa,
Bụng đôn-bà quá lồi!

Bởi vậy theo ngu kiến của tôi, tôi ước định ông Bao-Long-Đỗ tái thế chắc cái "khóc cái lương" của ông N.T.X. vừa thốt đó, tuyệt đức có lẽ, nhưng mà phải vậy thôi sao? như có anh chống kia khi còn sanh tiền đâm sượng trái gió cho có của tiền, nay nhấm mất phải rồi sạ thổ, người vợ cái tiếng hi ai dặng chẳng mấy ngày, khóc ra cười, cái hi ai ngày kia tở ra đủ tam tưng, từ đức, cái cười hôm nay miệng thề đem phá cái khốc, cái cười khác xa nên vợ chết mà ông Trưởng-Tử còn ngối vô hồn tưởng công là phải.

"Đài các một tòa
"Lầu bóng đẹp đề
"Xung ông khó nhọc cười
"Cho bà dùng tuổi trẻ.

Tiếng con người sao vậy ô!!!

Kiểm-đit-Vàng

LỜI RAO

Như vì học giấy 0\$50, 0\$20 và 0\$10 số thân vô lần lần dặng hủy bỏ, cho nên ta cho dân sự hay rằng kể từ ngày nay cho tới 15 Decembre mỗi bữa sớm mai từ 7 giờ sáng tới 8 giờ trưa ai lấy được phép đem giấy 0\$50 0\$20 và 0\$10, kho bạc đang đổi lấy bạc cất và gạc từ bằng bạc.

Vay trong hai giờ được một ngàn triệu quan

Hội giao lân-hữu ở nước Bỉ (Belgique) cần dùng một ngàn triệu quan (Un milliard) để giúp cho những kẻ bị trận giặc rồi tàn phá, cất nhà cửa lại, nên chính phủ Bỉ bày ra một cuộc quốc trái lời năm phần. Trong hai giờ đóng bó thời đó số học kỳ. Tâm lòng vì nghĩa của người, có đáng ghe chưa?

Tàu Nhứt bị chìm

Tin PARIS ngày 31 Août cho hay rằng: một chiếc tàu NHƯT đi đến hải Kametaka bị một trận bão chìm, chết hết 300 người, vớt được có 16 người.

CANTHO

Tiệc-mừng

Chiều thứ ba 5 Septembre 1922, Quan Phủ Lâm-nguyên-Thơ Chủ-quan quận Cầu-kê có trần thuyết một cái tiệc tại Châu-thành Cánh-thờ đãi các liêu hữu và thân bằng quyến thuộc của ngài nhơn dịp giải được thăng chức Tri-Phủ.

Việc quan chức sắc dự tiệc thì có: các quan Chủ-quan, mấy ông mấy thầy bên Phan-ti và Niết-ly, mấy thầy nơi Văn-phòng Quan-Trang-sur, các vị Cai Phó tổng, hương chức làng, bốn bang khách-trò và những thân bằng quyến thuộc vui-vầy lễ tự rất đông đò. Lúc năm giờ rưỡi chiêu dùng rượu khai-vi (apéritif) qua 7 giờ mở tiệc đãi ăn đồ Quảng-dông, tiếp giao bôi chén tại cùng chén thù, tiếng cười pha tiếng nói, nghe ra thật là phải và một cái tiệc khách hi lảo lảo lảm lảm.

Nguyên quan tân Tri-phủ Lâm-dại-nhơn đây: lúc còn làm chức Thơ-ký giúp việc tại Tòa-Bà Cánh-thờ lối năm 1905, 1906, 1907, 1908, v.v.v. cũ hánh ôn hòa, tánh tình vui vẻ, những lần cư trong tỉnh, bà ai quen thuộc cùng ngài đều đem lòng triêu-mến, bởi vậy cho nên: buổi ngài vưng lịnh trên bỏ về hành sự tại Soái-Phủ Nam-kỳ, lúc ra đi: chẳng những là thân bằng quyến thuộc của ngài mà thôi; đâu cho đến những người quen biết ngài một đời lẫn cùng đồng miễn tiếc, muốn làm sao cho ngài được lưu cư trong tỉnh cho lâu dài nhưng mà câu: thần đạo quân an phải an thừa dạ, chỉ cầu xin một ngày kia ngài được tái bổ tỉnh Cánh-thờ ngõ phải tỉnh ao-ước.

Thăm-thoát ngày qua tháng lại, sự chờ đợi lúc phân tay tạm biệt ngài năm nọ, đến nay gặp mặt ngài lại đây, tưởng cũng chẳng bao lâu, để đầu kê ra thì đã được 15, 17 năm rồi đó. Trong cái thời-kỳ cách biệt ngài đây, nghĩ thật rất mừng rất vui cho ngài, vì ngài được thăng bổng trong bộ hoạn, nên gọi chốn dặng danh, từ chức Thơ-ký hánh nhĩ rồi sang hánh nhứt, kể chiến báo khoa-kỹ vinh thăng Tri-Huyền, trải 2 bực Tri-Huyền, nay được thăng thường Tri-Phủ, lại được tái bổ tỉnh Cánh-thờ (trần nhậm quan Cầu-kê thật là một cuộc vinh diện cho ngài, thêm phần nhơn nguyên thiên tàng rất toại lòng bằng hữu).

Trộm xem: từ ngày ngài được bổ về Cánh-thờ đến nay, cái nơi cư-xứ của ngài thì chung như nhứt, chẳng chút sai thù, tuy là được danh quý thân vinh; nhưng mà tình hữu cựu trước sau vậy. Như trong cái tiệc hôm nay cũng đủ chứng tỏ cho ngài là một người hánh vọng cựu-nghĩa. Ngoài trừ các bực đồng liêu đồng hữu cùng ngài, thì có những vị như là Cựu-giáo T., T. C., Năm Nh., B. T., B. T., C. S., Cựu-giáo M., K. Y. Ch. hiện kim có nhiều vị đã thôi dự việc nước việc quan, song vẫn là tình thân bằng quyến thuộc của ngài khi xưa, nay trong cái cuộc hoàng-lai này, ngài chẳng quên, được thênh vào (lệ mà yêu-âm vui-mừng cùng ngài. Nơi cư-xứ như thế có đáng khen đáng phục chăng?

Báo-Báo chúng tôi công vui-mừng tạm kính đôi lời chúc cho Quan Phủ Lâm-dại-nhơn ở xứ này được lâu dài, và cầu cho ngài được lộc được chĩ nhứt cao thăng. Tổng-Lý: AN-HA-BÁO Trần-đất-Nghĩa

Hoàng-thượng hồi loan đã đến SAIGON

Hoàng-thượng Việt-Nam ở Đại-Pháp hồi loan đã đến Saigon hôm 6 Septemb. 1922. Khi tàu Anxans vừa cập bến có 21 tiếng súng đồng bắn chào. Hoàng-Thượng bước lên bờ có Quan Thước-lực Nam-kỳ và các quan đến nghinh tiếp long-gia, có nhạc đánh chào. Hoàng-Thượng lên xe thủy-gi. Về dinh quan Toàn-quyển.

Cuộc tuyển-cử Hội-Đồng Quản-hạt

Kỳ tuyển-cử Hội-Đồng Quản-Hạt tới đây, 20 tỉnh trong Nam-kỳ chia ra làm 5 quận tuyển-cử, mỗi quận số thừa-sai hiệp lại cử 2 vị Hội-Đồng quản-hạt. Toàn cảnh Nam-kỳ cộng hết thấy là 20 870 thừa-sai sẽ chọn cử 10 vị. Số thừa-sai trong mỗi tỉnh nhơn nước mới sắp đặt thêm nhơn sau đây:

QUẬN THỪ NHỨT

Gia-dinh	2.579	thừa-sai
Tây-ninh	369	"
Biên-hòa	1.230	"
Thủ-đầu-một	964	"
Bà-ri-a	374	"
	4.316	

QUẬN THỪ NHỊ

Sai-Gòn	586	thừa-sai
Chợ-lớn	1.085	"
Tân-an	797	"
Mỹ-tho	2.053	"
	4.523	

QUẬN THỪ BA

Gò-công	533	thừa-sai
Bến-trơ	1.666	"
Vinh-long	1.163	"
Trà-vinh	1.153	"
	4.517	

QUẬN THỪ TƯ

Châu-đốc	1.000	thừa-sai
Hà-tiên	131	"
Long-xuyên	894	"
Phước-giã	913	"
Sa-đéc	864	"
	3.832	

QUẬN THỪ NĂM

Bắc-liêu	831	thừa-sai
Sóc-trăng	1.200	"
Cán-thơ	1.451	"
	3.482	

Xổ số quốc-trái

Số quốc-trái Đông-Pháp kỳ nhĩ đã xổ tại Hà-nội hôm ngày 1° Septemb. 1922.

Bốn số mỗi số trúng 1.000\$ là:
104.736, 30.320, 90.184, 107.371
Hai mươi sáu số, mỗi số trúng 500\$ là:
60.087 94.500 6.497 33.799
33.001 62.907 51.073 28.780
116.172 96.766 55.122 51.705
95.764 73.729 98.587 70.083
58.500 120.115 106.126 92.621
30.729 11.357 52.406 21.995
5.868 13.389

Con 1.000 số mỗi số trúng 100\$ thời sẽ cho biết sau. Những số trúng kể từ ngày 15 Septemb. sẽ phát ra, nhưng vì náo trủng xin đem trước đến kho bạc hánh dõ lại.

Hài đàm

Xin ở đợ

Con X. đến xin ở đợ. Bà chủ nhà hỏi: Này, tiền tháng tao trả cho mày 10 đồng, ăn cơm của tao, mỗi tuần lễ cho đi chơi thông-tha một buổi chiều thứ bảy. Mày còn muốn gì nữa không? — Thưa bà, tôi muốn bà mượn thêm cho tôi một đũa để làm công việc nhà.

Đau cuốn họng

Anh B. đau cuốn họng, đến xin quan thầy xem. Quan thầy hỏi: chú làm nghề gì?

— Bẩm, tôi là nhạc-sanh.

Quan thầy kêu cách chọn ống-nghịch của anh B. lại mà nói rằng: đôi các em thấy chưa, đi làm nghề nhơn như chú B. này vì bị răn rủa thời kỳ: cho nên bảy giờ phải đau cuốn họng, vậy các em nên biết mà giữ gìn. Nói đoạn liền hỏi B. mà chú thường hay hát món nào? — Bẩm, tôi chơi đũa cơ.

Tàu Sui-Yiek bị ăn cướp

Ti eo như lời quan-tàu Lai Yee thời tàu SUI-YIK đã khởi sự từ Hongkong đi Shanmei sớm mai ngày 31 Août. Trước khi tàu lấy neo thì lịnh xuống xét coi có ai đem khí-giải theo không. Cả thấy là 180 người hành-khách. Đi đến Sau Mun, phải ghé lại cho sở Thương-chánh Trung-hoa xét. Một giờ rưỡi trưa cũng nội ngày ấy, xét xong, chiếc Sui-Yik mở neo trực chỉ đi Shanmei. Đi được một giờ rưỡi đồng hồ thì nghe có tiếng súng nổ, thoát thấy một người tưng trên tàu lò ra, bắt quan-tàu và dạy rằng nếu không đứng yên thời chúng nó giết.

Vài phút nữa lại có ba tên khác tiếp theo tên thứ nhứt. Chúng nó nói tiếng Hakka, bảo quan-tàu cho tàu chạy đi Tàu-Tau được đến một chỗ kêu bằng Samkok. Chúng nó lấy sạch đồ-đặt trong tàu và cả hành-khách. Một người thợ lóm đồng hồ và vợ cụ vợ; chúng nó thời bị chúng nó bắt chết và quăng ngay xuống biển.

Đến tại Samkok có ba chiếc tàu chờ đợi, rồi bắt chúng nó sang chớ trong hai ghe còn ghe thứ ba thời chúng nó đi, rồi cho phép tàu Sui-Yik trực chỉ Shanmei. Đến nơi mới báo quan. Sự thiệt hại tính nhiều lắm, nhưng chưa biết chắc bao nhiêu, chỉ biết một mình sở mại-chính mất hết 3.500 đồng dollars.

TIỂU THUYẾT

MÔNG ĐÀO NGUYỄN

Đệ nhứt hồi

VỀ CỔ THỦ VƯƠNG-PHÚ-SONTRON THẢO
Nên con xin trở về cổ thủ đặng có thần lịnh mộ kham cho trọn niềm nhơn-tử.

Vương ông nghe Như-Đặng nói mấy lời thì nghĩ rằng: nếu đặng trung thì mất hiệu, còn đặng hiệu thì mất trung; trung hiệu bất năng lưỡng toàn, là phải lắm. Ông liền nói với Như-Đặng rằng: nay cha đã già cả rồi, cha sợ nói mai mưa chiến nặng, nên cha có đem được con của ông Trần-Ái-Dạ cũng ở một làng, tên là Trần-Yến-Anh tuổi vừa mười sáu. Vậy cha tính cưới cho con, hầu thành đôi bạn lo lập nghiệp với đời, nếu để thiên diên như cũ cha mà có một mai đi rồi thì biết ai mà hôm sớm với con (việc quan hôn giá thú là việc thường, nên chẳng đem vô chi cho choán giấy, xin chú vị kham quan miêng nghi.)

Từ ngày ngày Yến-Anh về cửa họ Vương rồi thì vợ chồng thảo-thuận, phu xướng phụ tùy, lễ mự ở ảng, chồng tạc chữ tam-cang, vợ dõ câu tứ-đức. Qua năm sau Yến-Anh hạ sanh được một trai thật là mỹ thanh mục tú, diệp hữu thân quan, đặt tên là Vương-tự-Do. Ngày lịnh tháng qua đã nên hai tuổi thì nàng Yến-Anh lại thọ nhậm thân, mang nguyệt khai huê song sanh nam nữ.

Vương ông liền đặt tên thặng lớn là Vương-binh-Đặng còn thặng nhỏ là Vương-bác-Ái. Nàng Yến-Anh đầy tháng, Vương ông kêu Như-Đặng mà dạy rằng: con kham gặt-làm một con heo cùng các phẩm-vật bày ra lễ cáo thiên-diạ qui-thần, cầu cho mấy mẹ con nó được vuông tròn bình yên vô sự. Như-Đặng dạ dạ vâng lời. Khi lễ-cáo thiên-diạ xong rồi thời Vương ông cho mời thân-tộc, đến mà kham-bà gia-môn hữu hạnh, nên nội ngày đó trong nhà Vương ông dõ một bà con thân tộc đến mà chúc mừng và dự tiệc đến chiều tối mới tan.

Đấy nói về cuộc thế đời, sang đến thương hải, bể tự rồi tang, Huỳnh-lương giới-mộng, thiết-là: bách-tuế quan-âm phi sự tiểu, nhứt sanh nhĩ nghiệp-thi phú-vân.

(Sẽ tiếp)

Tù vượt ngục ở Thái-nguyên

Có tin rằng ở Chợ-chu thuộc về tỉnh Thái-nguyên đêm 28 Août rồi, có một bọn tù đã vượt ngục. Chúng nó bắt mấy người lính gác, lấy được 7 khẩu súng và 300 viên đạn. Chúng nó giết chết một người cai và viên chủ-sự Annam ở sở điện-báo.

Quan công-sứ Thái-nguyên đi với quan Giám-binh và một toán lính kham xanh lên đến Chợ-chu bắt tróc chúng nó.

Hội chợ Hanoi

Saigon, le 5 Septembre 1922

Ông Hội-trưởng phòng Canh-nông Namkỳ cho các nhà trồng-tía hay rằng ngài mới được một cái giấy thép của ban ủy-viên hội chợ Hà-nội cho hay rằng: vì còn cất thêm một số phở ở hội chợ cho nên phải hoãn lại đến 10 Decembre cho đến ngày 24 Decembre chứ không phải từ 1° cho đến 15 Decembre như tin trước.

Giá rẻ !!! Giá rẻ !!!

KÍNH CUNG QUÍ-VỊ RỒ:

Bản-hiệu mới tiếp đặng một kỳ viết kếp theo túi áo "Porte-plume à réservoir" à remplissage automatique, có 4 rai bằng metal nickel đẹp lắm, không thua gì các hiệu khác.

Giá định bán rẻ, mỗi cây.....0\$80

Ái mua nhiều về bán lại 12 cây, giá chắc là.....0\$90

Thư viết này không phải xui mà hánh, công là viết của các xư-ung Langsa gửi qua, nếu gín giữ kỷ càng thì cũng dặng lãn dặng.

Kỳ này lại không bao nhiêu; như Quý-Vị cần dùng viết thì đến mua mau mau kẻo hết.

Xin để thư yá mandat cho:

M. Trần-đất-Nghĩa
Quản-lý Ái-Quân An Hà
Cánh-thờ

THỜI SU

Giá bạc

Thứ bảy... ngày 9 Septemb... 10
Thứ hai... ngày 10 Septemb... 15
Thứ ba... ngày 11 Septemb... 7 15
Thứ tư... ngày 12 Septemb... 7 20
Thứ năm... ngày 13 Septemb... 7 20
Thứ sáu... ngày 14 Septemb... 7 20

Giá lúa

Lúa chớ đến nhà mấy mỗi tạ 100 kilos là:
Thứ sáu ngày 8 Sept... 4 05 à 4 15
Thứ bảy ngày 9 Sept... 4 05 à 4 15
Thứ hai ngày 10 Sept... 4 04 à 4 16
Thứ ba ngày 11 Sept... 4 02 à 4 14
Thứ tư ngày 12 Sept... 3 99 à 4 09
Thứ năm ngày 13 Sept...
Thứ sáu ngày 14 Sept...

Cantão

MỘT ĐAM CƯỜNG ĐAM

Ngày 1° Septemb. 1922, tại làng Nhơn-Ái (Cánh-thờ) có xảy ra một đám cường-dâm có lịch nghe ra như vậy: một xam con tên là Lương-thị-Hồng mới năm 9 tuổi, nhậm con mất ở nhà ông xam mẹ là A-Từ. Đam buổi trưa có một tên trạc chừng 21, 22 tuổi, A-Từ cũng từng quen mặt mà không biết tên chi, đến nhà chơi thấy xam con Lương-thị-Hồng nhậm con mất thì bày chuyện nói rằng có thuốc xư con mất hay lắm. Lại lảo đờ A-Từ cũng sưa soạn đi gảnh nư, nghe tên đó rồi cũng bằng lòng, đem cây xư gấm thuốc cho mau mạnh con mất cho con nó. Tên này báo xam A-Từ đi gảnh nước để xam nhò năm đó nó làm ơn xư con

mất cho. Y lời. A-Tu xách thùng ra đi tên dâm phu bèn dạy Lương-thị-Hồng năm ngựa ra, lấy vật chi không rõ thoan vô con mắt cay khó chịu lắm cho Lương-thị-Hồng phải nhắm hiệp cặp con mắt lại, tên dâm-phu thừa dịp xé rách một lỗ quần quyết ra tay tháo còng thả bỏ vào vườn..... Ruồi vì: mới vừa..... Lương-thị-Hồng đau chịu không được, la khóc om sòm, làm cho dâm-phu sợ ở tù dâm dâm chạy mất. Xăm mỵ nghe la chạy về, dâm phu đầu thì không thấy, chỉ thấy quần của xăm con rách một lỗ và còn nằm đó mà khóc; tri hồ xóm giềng chạy đến hỏi tên dâm phu khổ nỗi cho A-Tu khai nghe ử biết mặt không biết tên, thế cũng khổ nói tâm cho ra mối. Lãng lấy khai và giải nọi vụ đến quan Biện-Lý giải lịnh.

CÙNG LÀ CƯỜNG HẠM NỮA

Tại làng Thước-nhau-Bồng (Cánhthor) ngày 2 Septembre lúc 6 giờ tối, đưa con, ai nhỏ 11 tuổi tên là Bùi-thị-Nhơn chạy trốn-chơi với sắp trẻ bạn tất nó 19,20 tuổi coi sắp trẻ đùa chơi đó; để dâm phu Sư-sĩ tỉnh thì lén lút Bùi-thị-Nhơn chạy vô béc tối. Sư nom theo để xuống một tay lưm miết, nột tay lột quần quyết hái dâm non cho thoa lòng ao-ước. Theo lời thì Nhơn khai: thì có lẽ Sư làm được việc, vì nó nói: dâm quố muốn là mà la không được, bị nó bụm miệng chặc cứng, chứng nó buồm ra rồi vật chạy trốn mất. thì Nhơn mới khỏe lên, mẹ nó chạy ra tri hồ, ai này tằm kiem tên Sư, thì tên này đã trốn mất.

Lãng giải nọi vụ đến quan Biện-Lý Cánhthor giải lịnh.

THÂN MẸN GIÚC HẠI

Tại làng Mỹ-thuận (Cánhthor) ngày 2 Septembre tên Trần-vân-Bá kêu là Nguyệt lú: uống rượu say, cãi lầy với tên Lê-và-Khao, tiếng lại lời qua tên Nguyệt sẵn rượu bừa: chỉ giết dao chém tên Khao 2,3 vết, tên Khao hoảng kinh chạy trốn, Nguyệt tức rượu theo. Tên Bà-vân-Buông thấy vậy bèn nắm tên Nguyệt cầm lại, song đang lúc Thấu men giục dữ, Nguyệt biết là ai dâm luôn tên Buông một vết vô hông, cũng may, trúng nhâm ngoài da vô hại, thộn hạ thấy việc tên Nguyệt làm dữ xúm lại bắt được trời để đó, dâm phu Nguyệt chạy trốn.

Lãng giải nọi vụ qua tòa.
Chợ lớn
MÁI CHÍNH BỊ BẮN
Đêm 30 Aout, mái chính nhà Phước-

Hiệp là Cháo-ban-Koi gổ tại nhà số 4 Bính-tay, nửa đêm nghe tiếng động cửa thoi bốn tên lạ mặt đã vô nhà được. Một thùng cốm sùng sáo, mấy thùng kim-thi-dao, măt. Một tiếng nùng sáu hủ Koi bị trúng ngay tới lá gan nó lên trái cắt. Bão xong bọ ầy đập ít món đồ rồi tẩu-thoát; vợ nó đứng chết cứng. Bón ầy đi măt rồi chỉ ta mới đỡ chông dậy và đi cáo báo đến ông cò. Hồi ra, thời Koi không còn nhớ gì mà thuật lại, và cũng không có in lấy dấu tại của dâm nào được, chỉ còn dâm Browning và dao măt của chúng nó bỏ lại đó thôi. Vụ này xétchưa ra mà xem thể Koi trọng tích lắm.

Laithieu

ĂN DỒ MÀ CHẾT

Ngày 1er Septembre rđ đây tên Nguyễn văn-Cang ở tại làng Bínhham cách Lăi-thieu chừng hai ngàn thước, nhà có cùng cơm. Mười sáu người dự đám đó ầy đến sẽ mới về nhà. Hôm sau Nguyễn-văn-Cang và Nguyễn-thị-Lộ nghe như đau bụng khó chịu. Nguyễn-văn-Lê, Nguyễn-văn-Ngà và mấy người kia ầy thời Lê và vợ chịu không nổi phải bỏ mạng. Người ta đi báo quan thời ông cò Laithieu, quan Chử-thinh Thủ-dầu-một và quan thấy thuốc đến nơi. Xét ra thời không phải là ai bỏ thuốc mà vì đồ ăn nấu trong chảo chảo và nói đóng có tên, hơi tên ầy thấm vào sanh độc. Chử 9 người đến dưng-dương Thủ-dầu-một, thời một người dâm-bà chết tại đó. Còn hai người nữa, khi ăn uống xong đã đi sủa-bàn về thì nên không biết lảnh mang thể nào; duy có một ông rià không sao vì ông chỉ ăn bánh thời một người dâm-bà nưà ăn dâm vài miếng cơm nên cũng nhẹ. Ôi! sớ y một chút mà giết cả mấy ngàn người, thán thay!!!

UỐNG THUỐC ĐỘC MỘT LƯC

Mới đây, vợ chồng chệp Châu-Vinh vừa cưới nhau xong. Thời Châu-Vinh uống thuốc độc mà chết. Trước khi chết y có viết một phong thơ để lại cho cha y là rằng: không muốn sống nữa vì cực khổ nghèo nàn lắm; một phong nữa cho người láng giềng nhận rằng y có thiếu người lo.

Lúc hay thời một thấy diên-dương đến cho uống thuốc mửa ra, nhưng vì lâu quá tên cửa không được, chệp Châu-Vinh phải chết; duy vợ xăm của y thời cứu khỏi; hôm sau nó khai tại bót ông cò như vậy:

Sau khi được từ chối từ chối một bữa rồi, y tỏ rằng: muốn từ từ vì cực khổ quá và hiền tôi uống 4-phiên với y. Chồng tôi uống một chén rồi, tôi bưng chén của tôi uống hết phân nửa.

Long Xuyên

ĂN TRỘM TẠI BUNGALOW

Ngày 30 Aout rồi, M. Emery, colon ở Cánhthor ở tại phòng số 2 bungalow Long-xuyên, phòng kế đó thời M. Joligard ở. Đến chừng xem lại thời măt hết nhiều đồ đạc và tám bộ giấy năm đồng cũng mất, thời cả thảy là 410\$.

M. Emery tri hô lên, M. Joligard là chủ nhà hàng xem lại thời mấy cái áo của mình cũng đau măt, giá ước 12\$.

Sadec

GIÚT GÓI

Ngày 27 Aout 1922, lúc 9 giờ tối tại Tân-phu-dông (Sadec) tên Lưu-tích-Viên mang gói đi đường, đi nhăm khúc tới vắng, thỉnh-linh có hai người xách cây nháy ra đập nó và giữ cái gói trong đấy có hai cái áo, rồi đóng hờ chạy măt. Cớ bót.

HỎA TAI

Đêm 31 Aout lúc 1 giờ khuya tại làng Tân-quí-dông (Sadec) nơi đường Passe-Nord một dây nhà lá bị cháy tiêu hết ba cái nhờ có sức chữa giới, chẳng chi trọn dây đã bị thiêu-hủy chẳng còn. Duyên cớ lửa không át rõ, song sự tổn hại ước chừng được 400\$.

AI PHẢI AI QUẤY

Ngày 3 Septembre thấy kỹ Huỳnh-vân-Hải đến bót thưa rằng: tình-nhân của thấy đã bỏ nhà đi mất 6,7 bữa rồi, lại thừa dịp thấy vắng măt ở nhà lên về ăn cắp của thấy một cái áo, một cái quần và một cái giấy thuế-thân.

Lại tình-nhân của thấy kỹ Hải là thị Kiá đến bót khai rằng: bụng có còn thương chổng, song chổng có ghen, vì sai cò đi nhà thợ may lấy quần áo đem về cho chổng cò, bởi cò măt nhà thợ và quên lấy quần áo, nên chổng giận mà phao rằng cò ăn cắp và trốn bỏ nhà như vậy. Ai quấy ai phải chưa ắt, đợi hỏi lại chừng cớ sẽ rõ.

Vinhlong

ĂN CƯỚP

Trong đêm 23 Aout 1922, tại làng Nghia Thien (Vinhlong) có một đảng ăn cướp đến đánh nhà thấy giáo Nguyễn-văn-Hiền, lúc ăn cướp động cửa vô nhà có bốn 3 tiếng súng thì oai cho dân làng không dám tiếp, rồi xông vô nhà bắt cả hai vợ chồng thấy giáo Hiền trói lại, lúc soát nội nhà đoạt đồ vật quần áo giá đáng 300\$ rồi buồm êm không ai làm chi nó được.

Sau nghe lại ông Sao-dâm ở Chợ-lách theo dấu bọn ăn cướp này và tằm bắt được hai đứa.

Sóc trang

MẮT TRỌN 400 ĐỒNG BẠC

Quan Huyện V... chủ-quan châu-thành Sóc-trang đã trong tù sát 800\$ ngày 30

CÓ BẢNG CẤP CỦA HỘI BẦU XÀO MỸ-NGHỆ HANOI BANG KH. HN
DIPLOME DE MERITE- EXPOSITION DES BEAUX ARTS DE HANOI 1922
Corbannerte - Chapellerie - Tonkinnoise
GRAVURE SUR MÉTAUX ET MARBRE

NGUYỄN CHI HOA

88 - Rue Catinat - Saigon

Kính chổng QUI-VỊ đáng rõ. Tiêm tôi có 30 thợ BẮC-KY giỏi DUNG GIAY, LAM NON theo kiểu AU-CHAU kim thời. GIAY đóng bằng DA-TÂY hết, SỢN làm bằng CÂY-MÓP thiết nhệ; LỚP NỈ XÀM, BỐ TRẮNG VÀ BỐ-VÀNG đủ kiểu. Tôi cũng có thợ KHẮC CON-ĐÁU ĐÓNG VÀ CHẠM MỘT-BIA DA CẨM-THẠCH BỀ MỸ. Tôi đã BẮN-SỈ ở LỤC-TINH thiết nhệ, đã có nhiều vị rất tin cậy và khen ngợi NON VA GIAY của tôi làm thiết kỳ công và giá lại rẻ hơn chỗ khác nữa. Tôi cũng có BÀN GIAY-HẠ DA LẮNG GIẾP DA-LÀNG VÀ NHUNG đỏ mào QUỐC BẮC-KY SỢN-ĐEN QUAI-NHUNG QUI VỊ xa xin viết thư về thương nhệ tôi sẽ hồi Âm lập tức có giá BẮN-SỈ riêng thiết rẻ xin chur tôn chiếu cớ cho việc buôn bán của DUNG-HANG ta được thanh lợi trong lúc cạnh tranh này tôi hết lòng cảm ơn.

NGUYỄN-CHI-HOA, Kính mời

Aout 1922, quan Huyện mở tù coi lại thì măt hết 400\$ còn lại 400\$. Việc đáng nghi cho dâm ở trong nhà tên là Trần-vân-Búi. Song hỏi rõ, cò khai rằng không biết chi ráo—Vụ còn đang lấy ắt kết.

GIÚT TƯỚC TRÊN TAY VẬY!

Đêm 30 Aout rồi đây, Nguyễn-văn-Tường là chủ rạp hát ở Sóc-trang, lúc vào hát, y sai một đứa ở cầm 2\$ xuống cho người anh của y ở dưới ghe. Đứa ở cầm bạc bừa ra đến nửa dưng, thỉnh linh có 4 tên lạ mặt áp lại gờ tay giữ số bạc đó; song đứa ở tay thì niếu chặt miệng thì la tiếp cứu. Chưng ai đấy xách cây chạy đến nơi, 4 tên gian-nhơn hoảng-kinh tẩu thoát, xem số bạc lại thì măt hết 400\$ mà thôi—Thật là ăn cướp cạm, giữ tước trên tay người ta vậy.

Bác Lều

HƯƠNG QUÂN BỊ HẠI ĐAO

Đêm 10 Septembre 1922, thấy hương quân B... làng Vinh-lợi (Bá-liệu) đi coi bắt bói, bị tên Dịch cầm dao chém vô đầu hai dao huyết lưu màng dạ nằm xiêu tại trận. Lính tuần xúm lại bắt tên Dịch đem về bót, lập tức điệu thấy Hương-Quân vào nhà-thương cho quan Thấy ghich thuốc cầm máu.

Nghe lại: vit tuy là nặng; song không đến nỗi hại mạng. Vụ còn đang tra vấn cho rõ duyên cớ.

ĐÁNH LỘN

Ngày 2 Septembre 1922, tại chợ Bắc-liệu: ba tên: Nguyễn-văn-Kiem, Tr. h. phước-Lai và Thái-vân-Thuận vì một việc nói chơi nhò-mọn mà sanh ra cuộc đánh lộn với nhau một trận rất dữ. K.

lò dâm, nười tráy mỉnh, đưa sừng măt. Cả ba đều bị bắt giải qua Tòa cở ở ngày phao xư.

Salgon

XE HƠI ĐUNG NHẢO

Hỏi 4 giờ rưỡi chiều ngày 6 Septembre tại đường Vanier, cách đường Catinat và Clarrer, xe hơi C.1998 của hãng «The Export Import C.L» 39 đường Belgique, tên Nguyễn-văn-Thạch cầm bánh, dụng chệp Trần-Ung là lười. Hở dấy thì tráy tay, tráy chơn. Tiếng nhò biết lổi nên sau khi đỡ dấy rồi, bỏ rít và chỏ về nhà cò, không thừa kiện chi.

GARAGE

TRẦN-ĐẤT-NGHĨA

Cantho—(Cochinchine)

SỬA CÁC THỦ MÁY:

Xe hơi, tàu hơi, máy lửa, xe máy may, máy viết chữ, máy nói, tủ sắt, v.v.v.v.
Công việc làm kỹ lưỡng, mau mà giá rẻ.
Có trữ bán vỏ ruột xe hơi, xe kéo, và xe máy, máy may hiện Singer và xe kéo mới.
Đầu nhớt, đầu sang, Bộ phụ tùng xe hơi và xe máy v.v.v.v.
Lãnh làm sườn nhà và hàng rào sắt.
Tại hãng có sãm xe hơi để cho mượn đi chơi, cũng bao đi xe. Giá định nơi luôn luôn.

CHIẾC VÒNG NGỌC-THẠCH

« LE BRACELET DE TURQUOISE »
soạn-giả: ANNAE THEURIET
Dịch-giả:

Trương-quang-Tiến
(Cảnh-thế tiểu thuyết)
(TIẾP THEO)

Có hơi im một lă, vì RÔT măt đang ăn, một cục bíp-lép, chỉ như Pha-bi-Anh thời cứ cầm dao nĩa ở, à-ngơ, ắp măt ngó tròn không, măt mư-tương Chiếc vòng ngọc-thạch.

Một chạp PHA-BI-ANH vira thở ra vira nói: Thăm thẳ! không tiem mà sắp díp như vậy, có đáng tiếc không? Nếu phải ta giầu-có thời.....

RÔT đáp: nhưng, ki-ôn thấy là không phải, lău.

—Tôi chừ: biết lăm chớ! nhưng công có thể vi-dụ lưc. Cái vi-dụ kỳ là một vị thi-hoá-thể: lạo ử chớ búi

cái bính ham muốn của con người. Này chiếc vòng ầy mà đeo vào tay vợ cưng của mình, thời thử hỏi mình xem có sượng măt không?

—Mình ôi! mình có cần chi phải trao-giếm nữa. Cái cườm tay không của mình cũng đủ cho tôi xem như ngà như ngọc; hắt tể phải có chiếc vòng ầy mới là đẹp ả! Tôi có bép gì, nếu đóng tiền không khiếm-khuyết thời tôi đã mua cho mình rồi; như hôm nay mới có 15 tay mà xem chừng trong là ta chẳng còn bao nhiêu, thế thì có phải là lúc rên mư trước việc mư vãn đầu. Nói đoạn RÔT ra chin ăn-yếm lăm cườm tay vợ hôn-hĩ một hồi.

—Không! tôi cò xin quyết rằng mình phải mua cho được đầu. Tôi cũng biết bưng-chở cái dục-vọng tôi chừ, nhưng cỉ tiếc là ta không được giầu-có như người mà thôi.

Sáng hôm sau, RÔT dậy trước, thov ăn quần xong, đi ra-cửa-nhìn-nhìn sự măt giầu-có của vợ, song đến lă

vừa bẻ cửa ra, thì PHA-BI-ANH mở măt dậy kêu lên:

—Mình ôi! tôi năm chiêm-bao! tôi thấy vợ chồng mình ở Cuộc-ty, trên tay tôi lại có đeo một chiếc vòng, thiên hạ đều khen tôi và tôi đáp rằng: ầy là vật của chổng tôi cho tôi đó ả.

—Thôi đi! những điều mông-mị có thật vào đâu!

—Trời ôi! tôi nghĩ tôi buồn! từ ngày cưới đến giờ, mình không cho tôi đến một món gì nhò mọn nữa!

—Đó phải là điều đáng phiền trách không?

—Không, nhưng mà tôi huôn đây là vì thấy mình không biết nghĩ chừ! Không khi nào mình xin rằng: vợ con người ta sớ tay chuỗi tay vàng, cón vợ mình sao như con ả-mấy vậy! Thật lấy tình mà tôi thời xem chừng như lương-tâm mình không có rầy—rầy mình cỉ ắt nào cả.

—Phải, lương-tâm tôi không có brio giờ rầy tôi là vì mình không biết an phận

thò thường.

—Thật vậy sao? phải măt! lúc này tiền dâm có mà sũm. Tôi không an phận thò thường, nghe câu đó thời dâm hiểu mình chủ-mục vào ý-hướng của tôi từ chừ, dâm biết rằng mình không cò thương tôi, như mình phải thương tôi vậy.

—Này, vợ yêu quí ôi! mấy lời mình trách đó, mình thử nghĩ lại nào. Bả lăm phen tôi cò gia đạo ra cho mình nghe. Ta không cò sang-nghiệp, mỗi tháng chỉ lăm 100 nhiều tiền lương đó với tiem lăi chỏi lăi thôi. Tôi cò lăm sớ cưng tính-toán với mình thòm tháng trước, lưc mình cũng dâm thấy chớ. Sau này sớ tiền tôi được, khá lên tí, tôi sẽ thừa lấy díp mà đến bủ cái lòng ước-vọng của mình.

—Thừa lấy díp! tôi cò dâm lăm nào mà gộp được một chiếc vòng như vậy nữa đâu. Chừ như sau này thời cang cò khóc giup này. Mình cứ nháy đi nháy lại mấy lời của mư măt (thường nói)

Ta có chuyện phải cần xài, dưng cò xa-xi, phải cho biết nó.

—Này, mình phải biết: nói vậy cò phải là vô lý dâm. Chuyện cần dưng phải ỉnh trước chớ! cò dâm đeo mà chơi thời chưng nào sãm lại chẳng được. Tiền lương chưa trả, mà phi ra năm trăm ngàn để mua vòng, cón gì diên bang!

—Phải, diên chớ. Mình là người dâm tri-dô, bao giờ mà đến diên. Nhưng theo ngu-kiến của tôi thời tưởng cho một người mà cò tình nặ x với vợ con cò không lăm san tránh khỏi cái diên kỳ. Đó, này ki-ôn tôi nói dưng-dãi, mà hễ cò tằm lăm một ả-đô thôi.

—Một lời này nữa, một lời mà tôi hời dâm mình các-nghĩa cho mình: V' chừ này tôi bưng lòng, tôi muốn cho mình được thòa-mang cái ý-vọng, thời tôi phải lăm lăm sao đây? tôi phải lăm lăm sao đây cón tôi vãng dưng tăng đây?

(Còn nữa)

